

[Bomholt.]

kan skabes en sammenhæng som den, Dansk Studiefond har tilvejebragt på udlånsområdet.

De ønsker, jeg rejste under sagens første behandling, i overensstemmelse med de ønsker, der var fremsat af de socialdemokratiske studenter, er nu i alt væsentligt imødekommet. Jeg må bestemt vende mig imod det ærede medlem hr. Alfred Jensens påstand om, at det skulle være gadens parlament, der havde øvet pression på rigsdagen her. De tanker, vi har gennemført, er nået frem på en naturlig måde gennem drøftelser i vore partier, gennem henvendelser fra interesserede organer. Ændringsforslagene er fremkommet ad helt normale parlamentariske kanaler. Jeg kan bede det ærede medlem om at sammenholde min tale ved første behandling med de ændringsforslag, der nu foreligger.

Først og fremmest stilles der altså midler til rådighed til omgående uddeling, og det er i betænkningen fastlagt, at en udbetaling på 1½ mill. kr. årlig skal fastholdes indtil videre. Jeg havde oprindeligt tænkt mig, at der skulle være 1½ mill. kr. af midlerne plus renter pr. år, men efter at have fået nærmere indblik i studiefondens økonomi må jeg akkviescere ved det forslag, der foreligger i betænkningen. Vi kan ikke tillade en proletariseringsproces blandt de studerende, og det er det, der er ved at ske. En meget stor procentdel blandt de studerende må have arbejde ved siden af studierne, og så længe der er fuld beskæftigelse på arbejdsområdet, går det så nogenlunde, selvom princippet ikke på alle studieområder er heldigt. Med den kreditindskrænkningspolitik, der jo er de konservatives kongstanke, og hvis virkninger tydeligt ses, vil det i første linie gå ud over de små job, de midlertidige beskæftigelser, halvdagsbeskæftigelserne o. s. v., og en voksende trængsel omkring beskæftigelsesmulighederne vil uvægerligt tvinge en stor del af de studerende ud. For en arbejderstudent er det på forhånd meget svært at komme igennem. Hjemmet er ikke i stand til at yde nogen væsentlig støtte, og hvis tidskonjunkturerne, som nu, går imod, kan det betyde stopsignal for fortsatte studier. Det samme gælder for de studerende fra embedsmands- og middelstandshjem. Såfremt en velbegavet student ikke kan opnå studiehjælp, vil det næsten uvægerligt få virkninger overfor just de unge, der er fra de svageste stillede hjem. Der er ikke andet at gøre end at slå hul på den oparbejdede fond.

Men til gengæld er det nødvendigt at have opmærksomheden henvendt på fordelingen af tipsmidlerne. Den afgift, der er lagt på tipskuponer, har tydeligt nok ramt studiefonden. Man kan groft sige, at det beløb, der skulle have været overført til de studerendes fond, i stedet er overført til statskassen. Der er, synes vi, en virkelig stor idé i studiefondens oprettelse, og det ville være sørgeligt, om tidsomstændighederne skulle tvinge os til at ødelægge den. Det er derfor nødvendigt under den fremtidige jagt efter skatteobjekter at være klar over, at man på dette punkt her skal fare med varsomhed. Vi bør finde en ordning, hvorved studiefonden fredes, indtil en virkelig grundkapital er oparbejdet.

Jeg henlede under lovforslagets første behandling opmærksomheden på middagslegaterne. Der er nu gennem udvalgets initiativ sket en udvidelse af disse legater, forhåbentlig til de studerendes tilfredshed.

Desværre har arbejdet i udvalget været mere langsomt, end det burde være, og det er ikke i dette tilfælde udvalgets skyld, det er ikke den ærede formands skyld. Det var nødvendigt for os i udvalget at se en fordelingsplan, i det mindste i skitseform, hvorved vi kunne danne os et indtryk af den økonomiske virkning af de midler, vi agtede at stille til rådighed. Vi kunne dog ikke handle i blinde, vi måtte se, om midlerne fik en nogenlunde rigtig fordeling imellem de akademiske og de ikke-akademiske studiegrupper.

Da 1½ mill. kr. er et beskedent beløb under hensyn til formålet, måtte vi udpege visse områder, som i første linie kunne komme i betragtning. I den meget værdifulde henvendelse, vi modtog fra Danske studerendes Fællesråd, er der peget på de problemer, der knytter sig til en fordelingsplan. Der må tages hensyn til studietidens længde, til den støtte, der i forvejen ydes de forskellige studiegrupper, og til de meget differerende muligheder for erhvervs-mæssigt arbejde og indtjening.

Ministeriet gik tilsyneladende nølende ind i arbejdet med en sådan plan, og den endelige svarskrivelse har udvalget foretrukket at udelade af betænkningen. I skrivelsen vendte man sig imidlertid mod den her foreslåede udbetaling og erklærede, at fordelingen af et beløb allerede nu på kun 1½ mill. kr. overhovedet ikke kan gennemføres på en sådan måde, at man respekterer hensynet til en loyal gennemførelse af det vidtrækkende program, som loven af 1950 har opstillet for midlernes anvendelse. Udvalget har måttet nøjes med at aftrykke fordelings-